

D 27/10

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan avseende godkände revisorn A-son och har därför öppnat detta disciplinärende. Ärendet rör A-sons uppdrag som revisor i ett aktiebolag under tre räkenskapsår, 1 maj 2004–30 april 2005, 1 maj 2005–30 april 2006 och 1 maj 2006–30 april 2007.

Av handlingarna framgår bl.a. följande.

Årsredovisningen för räkenskapsåret 2004/2005 avgavs den 12 juni 2006. A-son har i sin revisionsberättelse bl.a. anmärkt på att årsredovisningen inte hade upprättats i rätt tid. Den 1 juni 2007 beslutades på extra bolagsstämma att bolaget skulle gå i likvidation. Någon årsredovisning för räkenskapsåret 2005/2006 hade vid den tiden ännu inte upprättats. Bolaget ägdes till 100 procent av en person som fram till likvidationen också utgjorde bolagets styrelse. Årsredovisningar för räkenskapsåren 2005/2006 och 2006/2007 avgavs den 1 februari 2008 och lades fram på extra bolagsstämma samma dag. Årsredovisningarna har undertecknats av bolagets ägare. På samma stämma beslutades att likvidationen skulle upphöra eftersom det registrerade aktiekapitalet var återställt, varefter likvidatorn entledigades från sitt uppdrag och bolagets ägare på nytt valdes till ordinarie styrelseledamot. A-son har även i sina revisionsberättelser för räkenskapsåren 2005/2006 och 2006/2007 bl.a. anmärkt på att årsredovisningarna har upprättats för sent.

RN har förelagt A-son att förklara på vilken grund han med hänsyn till de försenade årsredovisningarna ansåg sig kunna kvarstå som bolagets revisor och att redogöra för sina överväganden och eventuella åtgärder när det gäller en revisors skyldighet att agera vid misstanke om brott, 9 kap. 42-44 §§ aktiebolagslagen (2005:551). RN har vidare förelagt honom att redogöra för sin bedömning av om årsredovisningarna för 2005/2006 och 2006/2007 har undertecknats av rätt person.

A-son har anfört följande.

Under den i ärendet aktuella perioden mådde företagsledaren mycket dåligt i samband med separation och skilsmässa och i april 2006 drabbades han av hjärtinfarkt. Efter sommaren 2006 kontaktade A-son företagsledarens före detta hustru som förklarade att denne inte orkade ”ta tag” i bolaget. A-son hade därefter många kontakter med företagsledaren som lovade att översända material. Så skedde emellertid inte. Efter beslutet om likvidation den 1 juni 2007 hade han kontakter med likvidatorn och påtalade vikten av att årsredovisningar för räkenskapsåren 2005/2006 och 2006/2007 upprättades. Han erhöll dock inte något material att revidera förrän i början av år 2008 i anslutning till att likvidationen skulle upphöra.

På RN:s fråga har A-son uppgett att han borde ha av sagt sig uppdraget och anmält företagsledaren för bokföringsbrott.

Vad gäller årsredovisningarna för räkenskapsåren 2005/2006 och 2006/2007 har han uppgett att dessa borde ha undertecknats av likvidatorn och inte av företagsledaren, men att han förbisåg detta.

RN gör följande bedömning.

Enligt 7 kap. 10 § aktiebolagslagen ska aktieägarna inom sex månader från utgången av varje räkenskapsår hålla en ordinarie bolagsstämma där styrelsen ska lägga fram en årsredovisning och

en revisionsberättelse. Detta innebär att årsredovisningen måste vara upprättad och reviderad inom denna sexmånadersperiod.

Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 2004 s. 618 prövat en fråga om ansvar för bokföringsbrott i ett fall då ett aktiebolag hade avgett årsredovisningar för ett räkenskapsår knappt tre månader för sent och för följande räkenskapsår drygt fyra månader för sent. Det bolagets styrelseledamot dömdes till ansvar för bokföringsbrott. Brotten bedömdes inte vara ringa.

Av 9 kap. 42 § aktiebolagslagen följer att en revisor som vid sin revision finner att det kan misstänkas att en styrelseledamot inom ramen för det granskade bolagets verksamhet har gjort sig skyldig till vissa i bestämmelsen angivna brott, bland annat bokföringsbrott, ska vidta särskilda åtgärder enligt 9 kap. 43 och 44 §§ samma lag. Revisorn ska i sådana fall underrätta styrelsen om sina iakttagelser. Senast fyra veckor därefter ska revisorn avgå från sitt uppdrag och i samband därmed i en särskild handling till åklagare redogöra för misstanken samt ange de omständigheter som misstanken grundar sig på. I tre undantagsfall behöver revisorn dock inte avgå och göra anmälan till åklagare, nämligen om den ekonomiska skadan av det misstänkta brottet har ersatts och övriga menliga verkningar av gärningen har avhjälpits, om det misstänkta brottet redan har anmälts till polismyndighet eller åklagare eller om det misstänkta brottet är obetydligt.

Den föreskrivna underrättelsen till styrelsen kan undvaras om det kan antas att styrelsen inte skulle vidta några skadeförebyggande åtgärder med anledning av underrättelsen eller en underrättelse av annat skäl framstår som meningslös eller stridande mot syftet med underrättelseskyldigheten. Även i dessa fall gäller dock vad som ovan sagts om avgång från revisionsuppdraget och anmälan till åklagare.

I det aktuella ärendet konstaterar RN att årsredovisningen för räkenskapsåret 2004/2005 avgavs drygt tretton månader efter räkenskapsårets utgång, dvs. drygt sju månader för sent. Årsredovisningen för räkenskapsåret 2005/2006 hade fortfarande inte avgetts vid tiden för beslutet om likvidation den 1 juni 2007 och var således vid den tiden sju månader försenad. Mot bakgrund av ovan nämnda rättspraxis måste dessa förhållanden anses ha medfört att bolagets styrelseledamot kunde misstänkas ha gjort sig skyldig till bokföringsbrott. A-son har i efterhand uppgett att även han gjort denna bedömning.

RN finner att det, åtminstone efter det att han konstaterat att även årsredovisningen för räkenskapsåret 2005/2006 var avsevärt försenad, har ankommit på A-son att enligt 9 kap. 43 § aktiebolagslagen underrätta bolagets styrelseledamot om att denne kunde misstänkas ha gjort sig skyldig till bokföringsbrott. Om någon årsredovisning därefter inte skulle ha lagts fram inom fyra veckor från denna underrättelse, skulle han även ha varit skyldig att avgå från revisionsuppdraget och göra en anmälan om sina misstankar till åklagare.

Eftersom A-son kvarstått som revisor i bolaget finner sig RN oförhindrad att pröva hans agerande i samband med att årsredovisningarna för räkenskapsåren 2005/2006 och 2006/2007 avgavs.

Enligt 25 kap. 30 § aktiebolagslagen träder en likvidator i styrelsens och den verkställande direktörens ställe. Bestämmelserna om styrelse och styrelseledamöter i aktiebolagslagen och tillämplig lag om årsredovisning gäller även i fråga om likvidatorn, om inte annat uttryckligen följer av andra bestämmelser i samma kapitel. Enligt 2 kap. 7 § årsredovisningslagen (1995:1554) ska ett aktiebolags årsredovisning skrivas under av samtliga styrelseledamöter och i förekommande fall av den verkställande direktören.

Mot bakgrund av dessa bestämmelser skulle bolagets årsredovisningar för räkenskapsåren 2005/2006 och 2006/2007, som hade upprättats inför den extra bolagsstämma som i februari 2008 fattade beslut om att likvidationen skulle upphöra, ha skrivits under av likvidatorn och inte av bolagets ägare. Årsredovisningarna kan därmed inte anses ha varit formellt avgivna när A-son

avgav sina revisionsberättelser. Genom att trots detta avge revisionsberättelserna har han åsidosatt god revisionssed.

A-son har i ovan behandlade avseenden åsidosatt sina skyldigheter som revisor och ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. RN finner att erinran i detta fall är en tillräcklig åtgärd.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, rättschefen Vilhelm Andersson, advokaten Rune Brännström, avdelningschefen Eva Ekström, auktoriserade revisorn Bertel Enlund, direktören Per-Ola Jansson och auktoriserade revisorn Anita Österholm. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Adam Diamant, revisionsdirektören Kerstin Stenberg samt avdelningsdirektören Fredrik Bengtsson som föredragit ärendet.